

Consumer Affairs Victoria » Resources and education » Other languages » Consumer Affairs Victoria – Karen » Buying a car

Buying a car - Karen

တၢ်ပှၤသိလ့ၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကမၤစၢၤန့ၣ်လၢနတၢ်ဆၢတဲၤလိာ်သးအဂီၢ်ဖဲလၢနလဲၤပှၤသိလ့ၣ်တခါအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပှၤလၢနပှၤသိလ့ၣ်တခါအခါ

၁.ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

- ထီၣ်သၤတြီၤသိလ့ၣ်တဖၣ်အပှၤလၢလိာ်တၢ်ကစီၢ်အိၣ်ထၢၣ်နးရၤလီၤဝဲတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.လဲၤက့ၢ်တၢ်ဆါသိလ့ၣ်အကျးအလီၢ်အခါတက့ၢ်.
- နယုစၢၤလီၤသိလ့ၣ်အပှၤသ့ၣ်လီၤ.လီၤဆီၣ်တၢ်ဖဲန့ၣ်ကပှၤသိလ့ၣ်လီၤလံၤန့ၣ်လီၤ.
- သိလ့ၣ်အလိာ်မးကစီၢ်ဖဲဝဲစ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဝဲန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးသိလ့ၣ်အဖဲဖိကဟၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤအတၢ်အိၣ်သိလၢာ်စၢၤအါ လဲၣ်, အတၢ်ပှၤဖျဲးအက့ၢ်အဂီၢ်အိၣ် လဲၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကၤတဖၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ပံးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးတၢ်လၢာ်ဘျီလၢစုၤလၢအကလၢလၢခါဆူညါတၢ်က့ၢ်ထွဲအဂီၢ်လၢသိလ့ၣ် တခါဘၣ်တခါလီၤဆီၣ်အသး လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.အိၣ်သိလ့ၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဖဲစီၢ်န့ၣ်လီၤလၢကီၢ်ပှၤတဖၣ်အတၢ်လၢာ်ဘျီလၢစုၤကလၢအါဝဲလၢတၢ်က့ၢ်ထွဲစ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ဘျီအါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လိာ်အဖိအလိလၢလၢတဖၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်လီၤ.
 - Howsafeisyourcar.com.au - ထီၣ်သၤတြီၤဝဲသိလ့ၣ်တကလၢဘၣ်တကလၢအတၢ်ပှၤတၢ်ဖျဲးလီၤဆီၣ်သးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - [Fuel consumption guide database](#) - သိလ့ၣ်တကလၢဘၣ်တကလၢအတၢ်အိၣ်သိစၢၤအါတၢ်လီၤဆီၣ်သးအဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.
 - [Green Vehicle Guide](#) - တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးသိလ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကဲဘျီကဲဖျိာ်လၢခိၣ်ယၢၤန့ၣ်အဂီၢ် လဲၣ်န့ၣ်လီၤ
 - [VicRoads website](#) - တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးသိလ့ၣ်အလိာ်ပျဲးလိာ်အုၣ်သးလၢသိလ့ၣ်ကြးလၢတၢ်ကနီၤအါလၢက့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂီၢ် တၢ်မၤက့ၢ်လၢတၢ်တၢ်အုၣ်ကီၤအဂီၢ်တဖၣ်လီၤ.

၂.ယုက့ၢ်တၢ်ပှၤလိာ်သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအဘျးအလဲလၢအပှၤဂ့ၢ်ကတၢ်

- သိလ့ၣ်ကျးလၢအိၣ်လိာ်အုၣ်သးတဖၣ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ပှၤလိာ်သိလ့ၣ်စ့ၣ်ကီးလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်,အတၢ်မ့ၢ်အပှၤဘၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ကတၢ်လၢနဂီၢ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ယုက့ၢ်စ့ၣ်ကီးစုၤတၢ်က့ၢ်စ့ၣ်ကရၢတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လိာ်စုၤအတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အတၢ်ဟံပနီၣ်အလုၢ်အပှၤအဘျးအလဲ တၢ်လီၤဆီၣ်သးတဖၣ်တက့ၢ်.
- တဘၣ်ဆဲးစုပနီၣ်လီၤတၢ်အါၣ်လီၤအိၣ်လိာ်လၢနကပှၤသိလ့ၣ်တထံၣ်ယိတဂ့ၢ်မ့ၢ်တခါအိၣ်ခိးတုၤလၢတၢ်တူၢ်လိာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လိာ်န့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်သိၣ်တၢ်သီတမၤဆူၣ်ဘၣ်သန့ၣ်က့ၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လၢနကဘၣ်အိၣ်သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလီၤ. သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤန့ၣ်လၢကီၢ်သၢၤန့ၣ်ဖဲန့ၣ်အိၣ်တၢ်ဘၣ်ဘၣ်ထံးမ့ၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်သိလ့ၣ်,တၢ်မၤဟါဂီၢ်န့ၣ်သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- နမၤန့ၣ်သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢခိးန့ၣ်လၢနဘၣ်သးတခါအအိၣ်သ့ၣ်လီၤ.မၤလီၤတၢ်လၢထီၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤယုၣ်သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်လၢာ်ဘျီလၢစု လၢနစုၤတၢ်ကျိၤပှၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်လၢာ်ဘျီလၢစုကလီၤဆီၣ်သးသးန့ၣ်သးလၢသိလ့ၣ်တခါအိၣ်တခါအိၣ်ပှၤန့ၣ်သိလ့ၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အါအပတီၢ်အိၣ် လဲၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ.နကဘၣ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဖဲန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢနီၣ်သိလ့ၣ်အကျိၤတကၤအသးန့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲၤၤန့ၣ်ဆူၣ်အဖိလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

၃.ယုထၢၣ်ကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်တဘီလၢကပှၤသိလ့ၣ်တခါအဂီၢ်

- အါၣ်တက့ၢ်,သိလ့ၣ်အသီတဖၣ်တၢ်ပှၤဝဲလၢသိလ့ၣ်ကျးလၢအိၣ်တၢ်ဆါသိလ့ၣ်လိာ်အုၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၢ်န့ၣ်ပှၤသိလ့ၣ်ခိၣ်ဖျိၤနီၣ်ကစၢ်ဆါတၢ်တကၤအအိၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဆါပှၤတၢ်လီၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤ.မၤလီၤတၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲကျဲလၢအဂီၢ် ကးကတၢ်လၢနဂီၢ်တက့ၢ်.

- တဘျီတခိန်နပူသိလှုပ်လပူနီကစါဆါတါတဂါအအိဉ်မ့တမ့လါတါဆါပူတါတါအလီနနီအပူဘဉ်ဝဲဉ်ဘဉ်ဆဉ်အတါဘဉ်ယိဉ်အိဉ်ဉ်၊ မ့လါနသဲစးအခွဲအယာ်တအိဉ်အါအါ သိးတါပူသိလှုပ်လပူသိလှုပ်ကျးလါအိဉ်ဉ်တါဆါသိလှုပ်လံာ်အုဉ်သးအလီအိဉ်နနီဘဉ်လါနတ နါကွါထံကွါဆးဘဉ်သိလှုပ်ဘဉ်တချုးနပူသိလှုပ်ဉ်ဘဉ်အခါနနီလါ။
- နအိဉ်ဉ်သဲစးအခွဲအယာ်အါဝဲတစးလါဖဲနပူသိလှုပ်လပူသိလှုပ်ကျးလါအိဉ်ဉ်တါဆါသိလှုပ်လံာ်အုဉ်သးအအိဉ်နနီလါအိဉ်ဉ် နအိဉ်ဉ်တါခွဲတါယါသါသါလါနကဆိနတလဲနသးလါနတဟံးသိလှုပ်လံာ်ဘဉ်ဖဲနဆဲးစုပနီဉ်လါတါဝဲအလီခဲနနီလါ။
- နကနီစါကီးဝဲဉ်သိလှုပ်တါအုဉ်ခိဉ်ဖဲနပူသိလှုပ်လပူသိလှုပ်ကျးလါအတါဆါသိလှုပ်လံာ်အုဉ်သးအိဉ်အလီနနီလါတါအုဉ်ခိဉ်အခိပညိနနီ နတဘဉ်လိဉ်ဟုဉ်တါလံာ်ဘဉ်လံာ်စုဘဉ်ဖဲသိလှုပ်အတါကမဉ်သးလါဘဉ်ဘျီအိဉ်ဝဲတခါခါနနီလါ။
- သိလှုပ်ကျးလါအိဉ်ဉ်တါဆါသိလှုပ်လံာ်အုဉ်သးဉ်ပူနီကစါဆါတါတဖဉ်ဆါဝဲအသိလှုပ်လါအိဉ်အိဉ်နနီပူအိဉ်ဝဲလါ။ ပလီသးဘဉ်ယးတါပူသိလှုပ်လါနတထံဉ်လါနီကစါမိဉ်ဘဉ်နနီတကွါ။
- လါမါကွါသိလှုပ်အစးဖိကဟဉ်လါလါဆိဆိပူလါနနီအိဉ်သ့တဂါအအိဉ်တကွါတချုးလါနပူသိလှုပ်ဉ်ဘဉ်အခါနနီတကွါ။
- နမ့ထံဉ်သိလှုပ်လါအိဉ်အိဉ်နနီပူသိလှုပ်တခိဉ်အပူစုဝဲဉ်တလါနနီပလီသးတကွါ။အကမ့ ဝဲတါမါလီအိဉ်တါလါအမါနဟုဉ်လါဆိစုလါသိလှုပ်အဂီ၊ဘဉ်သုဉ်သုဉ်အဂီ၊ကီဉ်သိလှုပ်တခိဉ်နနီတအိဉ်ဝဲဘဉ်သုဉ်သုဉ်လါ။

ဖဲနပူသိလှုပ်တခိဉ်အခါ

၁.ဆဲးစုပနီဉ်လါလံာ်တါအါဉ်လါအိဉ်လါ

- တဘဉ်တုာ်ဘဉ်လါတါမါဆုဉ်နလါနဘဉ်ဆဲးစုပနီဉ်လါလံာ်တါအါဉ်လါအိဉ်လါတထံဉ်ယိတဂါ။ ဟံးန့တါဆါကတီလါနကဖးနါဟါလံာ်တါအါဉ်လါအိဉ်လါန့တကွါ။နမ့တါနါဟါန့ဉ်န့ဉ်ပူအဂါတဂါလါနါဟါတါန့ဉ်တကွါ
- တဘဉ်ဆဲးစုပနီဉ်လါလံာ်တါအါဉ်လါအိဉ်လါဖဲနထံဉ်ဘဉ်သိလှုပ်ထဲဆိကတါတဘျီန့ဉ်တဂါ။ဟံး န့တါဆါကတီလါနက့ယာ်ကွါဉ်တါဆါသိလှုပ်အလီအိဉ်မိဉ်မ့သိလှုပ်အံးန့ဉ်ကြးဘဉ်ဉ်နတါလိဉ်ဘဉ်စါကီးခါနနီတကွါ။
- တါလါလံာ်တါအါဉ်လါအိဉ်လါပူလါနတုာ်လိဉ်တသ့ဘဉ်တဖဉ်ပိဉ်တဲသကီးဉ်ပူဆါတါဖိတဂါတကွါ။ တါအါဉ်လါအိဉ်လါအထံဉ်တဖဉ်နဆိတလဲအါကသ့ဝဲဉ်သုဉ်သုဉ်လါ။

၂.ဆိတလဲနသး

- တါနီဉ်တကွါ၊နဆဲးစုပနီဉ်လါလံာ်တါအါဉ်လါအိဉ်လါလါသိလှုပ်အကျးလါအိဉ်ဉ်တါဆါသိလှုပ်လံာ်အုဉ်သးအလီနနီနနီဝဲ “ သးခဉ်လါ ” အဆါကတီလါတါဖဲတါမါသါသိတါပူန့ဉ်လါ။အဝဲအံးအခိပညိနနီမ့ဖဲနအိဉ်ဉ်တါဆါကတီလါသါသါလါအမ့တါဖဲတါမါအနါန့ဉ်လါနကဆိတ လဲနသးလါတပူလါလံာ်သိလှုပ်လံာ်ဘဉ်နနီလါ။
- နမ့ဆါတါလါနကဆိတလဲနသးလါတါဖဲတါမါသါသိအနါတါပူန့ဉ်ပူဆါတါတဂါဟံးဃးဝဲ-
 - \$400 မ့တမ့သိလှုပ်အပူ၂၂၅းကယ၊ဖဲလါအကအါဝဲတခါနနီလါ(လါသိလှုပ်အသိဂီ)၊မ့တမ့
 - \$100 မ့တမ့သိလှုပ်အပူတမ့၅းကယ၊ဖဲလါအကအါဝဲတခါနနီလါ(လါသိလှုပ်အလီလံာ်အဂီ)။

၃.တါအုဉ်ကီသိလှုပ်တဖဉ်(ဝါရဲနထံး)

- တါနီဉ်တကွါ၊ဖဲနပူသိလှုပ်လါသိလှုပ်ကျးလါအိဉ်ဉ်တါဆါသိလှုပ်လံာ်အုဉ်သးအလီအိဉ်နနီနနီန့ဉ်ယုဉ်ဝဲသိလှုပ်တါအုဉ်ကီလါ။ တါအုဉ်ကီအံးလါကီသါနါလါနဘဉ်ဟုဉ်ဝဲတါဘျီသိလှုပ်အတါကမဉ်သးတမံမံအလဲလါခါဆုညါန့ဉ်လါ။ တါအုဉ်ကီနသိလှုပ်အဆါကတီယာ်ဝဲထဲလဲဉ်န့ဉ်သိလှုပ်တခိဉ်ဉ်တခိဉ်န့ဉ်လါဆိလိဉ်သးလါ။ပူဆါသိလှုပ်လါနီကစါမ့တမ့ တါဆါပူတါတါအလီတဖဉ်တအိဉ်ဉ်တါအုဉ်ကီလါသိလှုပ်အဂီဘဉ်လါ။
- ဖဲနပူသိလှုပ်လါလံာ်လါသိလှုပ်ကျးလါအိဉ်ဉ်တါဆါသိလှုပ်လံာ်အုဉ်သးအလီအိဉ်နနီ၊အဝဲသ့ဉ်ကဘဉ်ဟုဉ်နတါအုဉ်ကီဖဲသိလှုပ်-
 - အသးနံဉ်မ့စုနီဉ်အနံဉ်ဝဲဉ်ဉ်
 - အလဲတါတါဉ်စါမ့စုနီဉ် 160000 ကံလိမံထံဉ်နနီလါ။
- သိလှုပ်လါလံာ်အတါအုဉ်ကီတါဘျီသဲစးစးဝဲအသးန့ဉ်ကဘဉ်ယာ်ဝဲသါလါမ့တမ့လါတါန့ဉ်ဝဲတဂါလါ၅၀၀ကံလိမံထံဉ်အကတီ၊ ဖဲလါကဟဲဆိတခါဂုတခါဂုန့ဉ်လါ။တါဆါသိလှုပ်အကျးကဘဉ်ဘျီဝဲတါကမဉ်သးတမံမံဂုတမံမံဖဲတါအုဉ်ကီအိဉ်ဉ်အဆါကတီ လါကမါလီတါဝဲလါသိလှုပ်တါအိဉ်သးန့ဉ်ကြးဘဉ်ဉ်သိလှုပ်အသးနံဉ်န့ဉ်လါ။
- တါအုဉ်ကီ သဲစးဟ်လါဝဲအသးတါဆါကတီမ့တလါဝဲသနက့နအခွဲအယာ်အိဉ်ဝဲဉ်လါအိဉ်စိဉ်တြုလံယါပူသ့စုတါဖိအတါသိဉ်တါသိ (Australian Consumer Law) ဖိလံာ်န့ဉ်ဖဲလါနသိလှုပ်တါဂါကီမ့အိဉ်တမံမံန့ဉ်လါ။ဘဉ်ဆဉ်တါသါနါအပတီန့ဉ်ကလါဆိလိဉ်သး ဉ်သန့ဉ်သးလါနသိလှုပ်အသးနံဉ်အတါအိဉ်သးလဲဉ်အဖိခိဉ်နနီလါ။
- ပူဆါသိလှုပ်တဖဉ်ကဟုဉ်ဉ်တါမါထီထီတါအုဉ်ကီသးအနံဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်လါ။တါမါထီထီတါအုဉ်ကီအသးနံဉ်လါယာ်ဉ်နီဉ် သဲစးအတါဟ်ပနီဉ်တါအုဉ်ကီအဆါကတီန့ဉ်ညါနီန့ဉ်နကဘဉ်ဟုဉ်အါထီဉ်အပူကအိဉ်ဝဲဉ်လါ။နမ့တါအိဉ်ဉ်န့ဉ်နတဘဉ်လိဉ်

မာယော်ထိုင်တော်အုန်ကီအသးနံင်ဘင်လီ.

၄.နကဘင်သုင်ညါလါနဟုင်ဘင်ဝဲအပူသပှါကတော်နုင်ထဲလဲင်နုင်လီ.

- ဝဲနပူသိလုင်လါသိလုင်ကူးလါအိဉ်တော်ခါသိလုင်အလိာအုင်သးအအိဉ်အခါနုင်,မာလီတော်လါနသံကွါဘင်တော်အပူ “လီလါခဲလါ” နုင်တက့.
- တော်အပူလီလါခဲလါနုင်ပုင်ယုင်ဝဲတော်အဘျင်တဖဉ်ပီဉ်အဘူးအလီတော်မာနီဉ်မာယါသိလုင်အပူတဖဉ်နုင်လီ.

နပူသိလုင်ဝဲအလီခံ

၁.တံသမံသမိးဘျီဂုထိုင်ကုသိလုင်

- မာလီတော်လါနသမံသမိးဘျီဂုထိုင်ကုသိလုင် ညီနုလါဘင်ဆါဘင်ကတော်တက့.အဝဲအံလါကအံကွါကွါကုသိလုင်အတော်အိဉ်သး အလုာအပူအဂီလီ.

၂.တံဘျီဂုထိုင်ကုသိလုင်

- ဝဲနပူထုပူဘျီစးဖိကဟင်တဂါအခါ,ယုကွါမုာတော်မာလီနုင်ဘင်ဘူးလီသးကရါတဖဉ် ယျီ: **Victorian Automobile Chamber of Commerce (VACC)**,လါအမုာပူလါဘင်လုပိုင်ထွဲတော်မာသုင်မာသးအတော်သိဉ်တော်သိတဖဉ်နုင်လီ.
 - ဝဲနလါစီနုသိလုင်လါတံသမံသမိးဘျီဂုထိုင်ကုသိလုင်အဂီခါနုင်,ဝဲနပူပုာပူဘျီစးဖိကဟင်တဂါနုင်ဆဲဆဲလါတော်လါနလိဉ်ဘင် လါတော်ကကွါထံကွါဆးနုတဖဉ်နုင်တက့.
 - မာတော်ကွါနုနုအပူလါတော်တယာ်ယးလါအကလီလါမုာသုနုင်ခိဖျီလါလိာတက့.
 - တဘျီတခိဉ်,ပူဘျီစးဖိကဟင်ကထိုင်ဝဲတံကမုာကမုာအဂါတဖဉ်ကအိဉ်သုင်သုင်လီ.မာလီတော်လါပူဘျီစးဖိကဟင်ကကိးဝဲဆိနု တချူးလါအစးထိုင်ဘျီတော်အပိုင်လါအဂါတဖဉ်လါနသိလုင်အလီလါနတအိဉ်ဘျီသုင်သုင်နုင်လီ.မာလီတော်လါတံကကွါဟုင်ဆိနုအပူ လါလိာပူတချူးလါနအာဉ်လီလါတော်ကစးထိုင်ဘျီနုနုသိလုင်ဘျီအခါနုင်တက့.
 - နုးပူဘျီစးဖိကဟင်သးလီပလိာသကိးသးမုာတသုဘင်ယးတံဘျီနုသိလုင်အတော်လါဘုင်လါစုအဂါနုင်,ဘျီသုင်သုင် **Consumer Affairs Victoria** မာစါနုလါကဘျီစါတော်ဂုကီနုင်သုဝဲဉ်လီ.လါတော်ဂုတံကျါအဝဲအံအဂီဖးဘင်(တံဘျီဆဲတံဘင်ကံဂုကဘျီပ.)
- [အငြးပုးမ.ကီဖြေငြးရးစာမုာနုင်အံနုင်တက့.](#)

တံငါသိလုင်တဖဉ်

- နမုာလဲငါသိလုင်တခိဉ်နုင်,သိလုင်တံအခိပနံင်နုင်ကဘင်မာလီတော်ဝဲလါသိလုင်တခိဉ်နုင်အတော်အိဉ်သးကြါဝဲဘင်ဝဲလီ.
- မာလီတော်လါနဖးနုပုာတံငါသိလုင်အတော်အာဉ်လီအီလီတဖဉ်လါတချူးလါနဆးစုပနီဉ်လါတော်ဘျီအခါနုင်တက့.နမုာတနုာတံတံနုင်, ိုးနုင်ပူတဂါလါအနုာပုာနုင်တက့.
- မာလီတော်တက့လါနသုညါမုာပူဖဲလဲင်တဂါလဲင်လါအကဘင်ဟံမုာဖဲတံဘျီ ဘင်ထံးအိဉ်ထီဉ်သိလုင်အခါနုင်တက့.အံ, တံအုင်ကီးကဟုင်ဝဲတံလါဘုင်လါစုအပတီထဲလဲင်နုင်လဲင်?

Last updated: 06/05/2014